

[Ole Bjørn Kraft.]

formelt argument, når man som begrundelse for afslaget henviser til, at det her ikke drejer sig om en almindelig fredskonference om Tyskland, hvori alle fire stormagter deltagere. Det er nemlig vigtige danske interesser, det her drejer sig om, og vi burde iøvrigt også i overensstemmelse med den vægt, vi i vort eget memorandum af 31. januar 1947 har lagt på disse spørgsmål, være repræsenteret der, hvor så vigtige afgørelser om så stor en del af Tyskland bliver truffet. Jeg beder om den højtærede formands tilladelse til nu og senere i min tale at citere forskelligt.

I slutningen af vort memorandum hedder det:

„Den danske regering går endvidere ud fra, at der vil blive givet den lejlighed til at gøre sig bekendt med de forslag til ordningen af Tysklands forhold, der måtte blive resultatet af de påbegyndte drøftelser, og til inden den endelige vedtagelse at udtale sig om disse forslag, for så vidt de berører danske interesser.“

Det er ganske klart, at meningen med disse ord i dette memorandum var, at Danmark ikke ønskede, at vigtige og betydningsfulde beslutninger skulle blive truffet, inden vi havde haft nogen mulighed for at gøre vore synspunkter gældende. Jeg vil derfor spørge den højtærede statsminister, om regeringen vil opretholde dette standpunkt overfor den nye vesttyske statsdannelse og derved benytte sig af en mulighed for at gøre danske synspunkter gældende, inden forhandlingerne er definitivt afsluttet — med andre ord, om regeringen, selv om den ikke vil lade sig repræsentere direkte ved forhandlingerne, dog igennem diplomatiske kanaler, gennem vore repræsentanter i udlandet, vil søge at beskytte de interesser og varetage de synspunkter, som det er enhver dansk regerings pligt at varetage og beskytte.

Vi må ikke være blinde for, at for sydslesvigerne kan denne nyordning blive bestemmende for deres og landsdelens hele skæbne. Det er det konservative folkepartis opfattelse, at vi burde stræbe efter i den kommende vesttyske forfatning at få indsat bestemmelser, der kunne sikre sydslesvigerne en adgang til, når forholdene gjorde det muligt, at udøve den naturlige selvbestemmelsesret, som vi dog alle mener de har et krav på. Dette kunne gøres på forskellig måde, enten som en ret, der direkte i forfatningen bliver sikret sydslesvigerne, eller — hvis man ville foretrække det, hvad der

antagelig vil være en vis jordbund for i andre demokratiske stater — som en mere generel bestemmelse, der i lighed med Weimarforfatningen åbnede adgang til for folkegrupper indenfor Vesttyskland at kræve en folkeafstemning afholdt. Vi, der står på den nationale selvbestemmelsesrets grund, har selv tilstået en folkegruppe indenfor vort rige adgang til afholdelse af en sådan afstemning. Der foreligger fra fremtrædende tyske politikere, også indenfor det socialdemokratiske parti, klare udtalelser, der viser, at også de anerkender berettigelsen af sådanne folkeafstemninger. Vi kan dog vanskeligt ud fra vor hele demokratiske indstilling have en svagere stilling. Det ville efter min opfattelse kun være naturligt, om Danmark derfor gjorde sig til talsmand for, at denne udvej under den ene eller den anden form, som jeg har nævnt det, blev holdt åben for danskheden i Sydslesvig. Den højtærede statsminister har selv ved en tidligere lejlighed givet udtryk for sin tilslutning til folkeafstemningsprincippet. Jeg håber, at statsministeren stadig fastholder dette sit syn, jeg tror, at det ikke vil være uden betydning at få dette bekræftet, ikke mindst efter den debat, der har fundet sted i det engelske underhus, hvor visse udtalelser kan blive udlagt på en måde, som hverken den danske regering eller det danske folk vil finde rigtig.

Jeg vil ikke lægge skjul på, at min opfattelse er, at den hidtil førte danske politik ikke har været i stand til at nå de resultater, som den tilstræbte, og jeg finder årsagerne hertil i den kendsgerning, at man ikke har villet støtte tanken om en afstemning, der engang med tiden kunne have muliggjort en genforening med Sydslesvig, og jeg står, for at sige det mildt, uforstående overfor, at regeringen nu, da det må stå klart, at de hidtil opnåede resultater er aldeles utilfredsstillende, ikke tager sagen op til en fornyet overvejelse for at prøve, om målet ikke kan blive nået ad andre veje.

Jeg vil imidlertid ikke opgive håbet om, at regeringen, efterhånden som oktoberpolitikken magtesløshed bliver stadig klarere, vil beslutte sig til en revision af sin politik, men jeg vil gerne tilføje, at der måske ikke er levnet megen tid dertil. Det er så meget mere nødvendigt for mig at understrege dette, som regeringens tøven efter min vurdering to gange har bidraget til at forringe vore politiske muligheder.

Hvis tanken om rundbordskonferencen var blevet tiltrådt, da den blev fremsat, ville forhandlingerne i London have fundet sted på et tidspunkt, hvor udveje, der senere